

Uniwersytet
Wrocławski

Trzeci sektor i ekonomia społeczna

Uwarunkowania prawne. Kierunki działań

Redakcja naukowa

Jolanta Blicharz

Lidia Zacharko

Wrocław 2017

100-LECIE
SĄDU
NAJWYŻSZEGO
I SĄDOWNICTWA
POWSZECHNEGO
1917 - 2017

Trzeci sektor i ekonomia społeczna

Uwarunkowania prawne. Kierunki działań

Prace Naukowe
Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii
Uniwersytetu Wrocławskiego

Seria: **e-Monografie**

Nr 98

Dostęp online: <http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/84272>

Trzeci sektor i ekonomia społeczna

Uwarunkowania prawne. Kierunki działań

redakcja naukowa

Jolanta Blicharz

prof. zw. dr hab.,
Uniwersytet Wrocławski

Lidia Zacharko

prof. zw. dr hab.,
Uniwersytet Śląski w Katowicach

Wrocław 2017

*Niniejszą monografię poświęcamy pamięci
Prof. nadzw. dr hab. Lidii Klat-Werteleckiej,
która była współautorem, a także redaktorem
i współredaktorem licznych publikacji zbiorowych*

Kolegium Redakcyjne

prof. dr hab. Leonard Górnicki – przewodniczący

dr Julian Jezioro – zastępca przewodniczącego

mgr Aleksandra Dorywała – sekretarz

mgr Bożena Górna – członek

mgr Tadeusz Juchniewicz – członek

Recenzent: *dr hab. prof. UO Stanisław Nitecki*

© Copyright by Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego

Korekta: *Magdalena Wojcieszak*

Projekt i wykonanie okładki: *Andrzej Malenda*

Skład i opracowanie techniczne: *Aleksandra Kumaszką eBooki.com.pl*

Druk: *Drukarnia Beta-druk, www.betadruk.pl*

Wydawca

E-Wydawnictwo. Prawnicza i Ekonomiczna Biblioteka Cyfrowa.

Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego

ISBN 978-83-65431-68-4 (druk)

ISBN 978-83-65431-69-1 (online)

Spis treści

Wstęp	11
CZĘŚĆ I. TEORETYCZNO-PRAWNE ASPEKTY ORGANIZACJI TRZECIEGO SEKTORA	
Anetta Breczko, Alina Miruć	
Swoboda zrzeszeń w kontekście społeczeństwa obywatelskiego (aspekty filozoficzne i teoretycznoprawne)	15
Jakub Zabłocki	
Prawo zrzeszania się w stowarzyszeniach. Rozważania na kanwie orzecznictwa sądowego	25
Justyna Mielczarek, Konrad Mikołajów	
Nowelizacja ustawy Prawo o stowarzyszeniach i jej wpływ na funkcjonowanie trzeciego sektora – zagadnienia wybrane	37
CZĘŚĆ II. OBSZARY DZIAŁANIA ORGANIZACJI TRZECIEGO SEKTORA	
Bartosz Szymkow	
Uspołecznienie a prywatyzacja zadań publicznych w świetle rozwoju społeczeństwa obywatelskiego	47
Karol Kalinka	
Wpływ grup nacisku z organizacji pozarządowych na realizację niektórych zadań publicznych	55
Jolanta Behr	
Udział trzeciego sektora w świadczeniu gminnych usług niematerialnych	65
Paulina Ilnicka	
Ochrona zdrowia ludzkiego w działaniach organizacji pozarządowych	77
Bartosz Gołębiowski, Paweł Bigos	
Rola trzeciego sektora w funkcjonowaniu placówek ochrony zdrowia na przykładzie stowarzyszenia „Pomocy chorym” przy oddziale chirurgii ogólnej i onkologicznej Wojewódzkiego Centrum Szpitalnego Kotliny Jeleniogórskiej w Jeleniej Górze	85
Magdalena Debita	
Program Kompleksowej Ochrony Zdrowia Prokreacyjnego w Polsce – cele, planowane działania, prognozy kosztów	93
Michał Kiedrzynek	
Udział organizacji pozarządowych w ochronie środowiska	105

Renata Raszevska-Skalecka	
Trzeci sektor w systemie oświaty – wybrane formy wspierające oświatę	113
Jacek Pierzchała	
Edukacja niepubliczna wobec wyzwań reformy edukacji	129
Natalia Miłostan	
Organizacje pozarządowe wobec ustawy Prawo zamówień publicznych	139
Piotr Schmidt	
Trzeci sektor w zamówieniach publicznych	151
Anna Deryng-Dziuk	
Organizacja pozarządowa jako podmiot zobowiązany do udostępniania informacji publicznej	161
Maciej Błażewski	
Znaczenie elektronicznej administracji dla funkcjonowania organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego	173
Jakub Mrozek	
Ograniczenie prawa do udziału w postępowaniu administracyjnym podmiotów trzeciego sektora na przykładzie postępowania rekrutacyjnego w prawie oświatowym	181
Małgorzata Szreniawska, Piotr Szreniawski	
Znajomość prawa a kapitał społeczny	189
Wiesław Wenz	
Kanoniczny wymiar ekonomicznej troski o dobra kościelne. Pieniądze w Kościele	197
CZĘŚĆ III. EKONOMIA SPOŁECZNA I WYZWANIA WSPÓŁCZESNOŚCI	
Magdalena Małecka-Łyszczek	
Zakres podmiotowy i klasyfikacja pojęcia „podmiot ekonomii społecznej”	207
Jolanta Blicharz	
Ekonomia społeczna jako forma aktywności społecznej	219
Marcin Pleśniak	
Reintegracyjna funkcja spółdzielni socjalnych	227
Adrian Zacharko	
Udział podmiotów ekonomii społecznej w realizacji usług publicznych w modelu francuskim	235
Bibliografia	243

Wstęp

W ocenie redaktorów naukowych tej pozycji wydawniczej podejmowany temat jest w chwili obecnej szczególnie ważny ze względu na toczące się dziś w Polsce debaty nad rolą organizacji trzeciego sektora i instytucji ekonomii społecznej w sferze realizacji zadań publicznych. Warto w tym miejscu zwrócić uwagę, że zarówno sektor pozarządowy, jak i sektor ekonomii społecznej jest reakcją na niezdolność tak rynku, jak i państwa w realizacji polityki spójności społeczno-gospodarczej, w szczególności w tworzeniu miejsc pracy i zwalczaniu wykluczenia społecznego. Także w krajach Unii Europejskiej pojęcie *social economy* czy *économie sociale* jest od dawna obecne na forum debaty publicznej. Nacisk rosnącego w siłę sektora ekonomii społecznej i sektora pozarządowego spowodował, że zarówno w prawodawstwie krajowym, jak i europejskim zaczęto wprowadzać oddzielne regulacje dla tego typu działań.

Praca jest podzielona na trzy części. Część pierwszą otwierają teksty dotyczące teoretyczno-prawnych aspektów funkcjonowania organizacji trzeciego sektora. Część druga koncentruje się na wybranych regulacjach dotyczących działalności organizacji pozarządowych. Natomiast część trzecia dotyczy roli sektora ekonomii społecznej w realizacji polityki spójności społeczno-gospodarczej.

Prezentowane w zbiorze teksty różnych autorów mają w pierwszej kolejności pomóc studentom studiów prawniczych, administracyjnych i ekonomicznych w zrozumieniu wielowymiarowej natury organizacji trzeciego sektora i instytucji ekonomii społecznej. Intencją naszą jest pokazanie stanowisk i opinii na temat prawnych ram działalności tych organizacji i instytucji. Wszystkie te motywacje znalazły odzwierciedlenie w strukturze prezentowanego tomu.

W związku z niezwykle szybkim tempem dokonywania zmian regulacji prawnych przyjęto w niniejszych rozważaniach jako datę, na którą uwzględniono stan ustawodawstwa w poszczególnych opracowaniach, dzień 1 czerwca 2017 r.

Redaktorzy tomu składają wszystkim Autorom tekstów serdeczne podziękowanie za wyrażenie zgody na ich opublikowanie w niniejszym tomie.

Wdzięczność chciałobyśmy przede wszystkim wyrazić panu prof. dr. hab. Stanisławowi Niteckiemu za trud włożony w przygotowanie recenzji wydawniczej.

Wyrazy szczerych podziękowań przekazujemy również pani mgr Aleksandrze Dorywale i pani dr Magdalenie Wojcieszak za wnikliwą i troskliwą pieczę nad techniczną stroną przygotowania książki do druku.

Jolanta Blicharz
Lidia Zacharko

Bibliografia

- Adamiak P., *Coraz więcej NGO zajmuje się edukacją*, <http://fakty.ngo.pl/wiadomosc/1911682.html> [dostęp: 30.05.2017].
- Adamska I., *Czy nowela ustawy o informatyzacji i KPA zrewolucjonizuje e-administrację?*, „Czas Informacji” 2010, Nr 1.
- Almond G., Bingham Powell Jr, G., Strøm K.J., Dalton R., *Comparative Politics. A Theoretical Framework*, New York 2001.
- Antoszewski A., *Grupy interesu w procesie politycznym*, [w:] Z. Machelski, L. Rubisz (red.), *Grupy interesu. Teorie i działanie*, Toruń 2003.
- Antoszewski A., *Spoleczeństwo obywatelskie a proces konsolidacji demokracji*, [w:] A. Czajkowski, L. Sobkowiak (red.), *Studia z teorii polityki*, t. 3, Wrocław 2000.
- Arystoteles, *Polityka*, Warszawa 2001.
- Baczko A., Ogrocka A., *Spoleczny kontekst rozwoju ekonomii społecznej w Polsce w latach 2005–2007. Raport z badań*, Warszawa 2008.
- Banasik, P., *Pojęcie wykonawcy w zamówieniach publicznych*, cz. I, System Informacji Prawnej LEX 109072.
- Banaszak B., *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Warszawa 2009.
- Bandarzewski K., *Uczestnictwo organizacji pozarządowych w realizacji i wykonywaniu zadań pomocy społecznej*, „Casus” 2003, nr 27.
- Barański R., Olejniczak A., *Współpraca organizacji pozarządowych z administracją publiczną*, Warszawa 2014.
- Barczewska-Dziobek A., *Instytucjonalne formy współdziałania jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi*, [w:] B. Dolnicki (red.), *Formy współdziałania jednostek samorządu terytorialnego*, Warszawa 2012.
- Baron-Wiaterek M., *Administracja pomocy społecznej w systemie instytucji publicznych*, [w:] M. Baron-Wiaterek (red.), *Ustrojowo-prawne instrumenty polityki społecznej*, Gliwice 2005.
- Bayot B. et al., *Warunki rozwoju ekonomii społecznej w Belgii*, http://es.teksty.ekonomiaspoleczna.pl/pdf_dodatek/02_Belgia.pdf [dostęp: 30.04.2017].
- Behr J., *Prawo do nauki w podmiotach leczniczych. Analiza na przykładzie publicznej szkoły podstawowej specjalnej*, „Folia Iuridica Universitatis Wratislaviensis” 2016, Vol. 5, No. 2.
- Berlin I., *Dwie koncepcje wolności*, [w:] I. Berlin, *Cztery eseje o wolności*, Warszawa 1994.
- Bernarczyk M., *Obowiązek bezwzrostkowego udostępniania informacji publicznej*, Warszawa 2008.

- Bernaczyk M., *Prawo do informacji publicznej w Polsce i na świecie*, Warszawa 2014.
- Bielecki J.E., *Życie zakonne po Soborze Watykańskim II*, Kraków 1997.
- Biernat S., *Prywatyzacja zadań publicznych. Problematyka prawna*, Warszawa-Kraków 1994.
- Bidziński M., *Odpowiedzialność za brak udostępnienia informacji w trybie dostępu do informacji*, „Informacja w administracji publicznej” 2015, Nr 1.
- Blicharz J., *Administracja publiczna i społeczeństwo obywatelskie w państwie prawa*, Wrocław 2012.
- Blicharz J., *Ewolucja współpracy organizacji pozarządowych z organami administracji publicznej w zaspokajaniu potrzeb zbiorowych mieszkańców*, Acta Universitatis Wratislaviensis No 2775, „Przegląd Prawa i Administracji” 2005, t. LXVII.
- Blicharz J., *Fundacje. Wybrane zagadnienia*, Wrocław 2016.
- Blicharz J., *Komentarz do art. 5*, [w:] J. Blicharz, A. Huchla (red.), *Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Komentarz*, Warszawa 2008.
- Blicharz J., *Komentarz do art. 13*, [w:] J. Blicharz, A. Huchla (red.), *Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Komentarz*, Warszawa 2008.
- Blicharz, J., *Organizacje pozarządowe*, [w:] J. Boć (red.), *Administracja publiczna*, Wrocław 2003.
- Blicharz J., *Organizacje pozarządowe*, [w:] J. Boć (red.), *Prawo administracyjne*, Wrocław 2007.
- Blicharz J., *Organizacje społeczne wykonujące funkcję administracji publicznej* [w:] J. Boć (red.), *Prawo administracyjne*, wyd. 12 popr., Wrocław 2007.
- Blicharz J., *Pozycja prawna stowarzyszeń. Studium prawnoadministracyjne*, Wrocław 1996.
- Blicharz J., *Prawna możliwość powierzania wykonywania zadań publicznych na drodze umownej organizacjom pozarządowym*, [w:] A. Błaś, K. Nowacki (red.), *Współczesne europejskie problemy prawa administracyjnego i administracji publicznej*, Acta Universitatis Wratislaviensis No 2770, „Prawo” 2005, t. CCXCV.
- Blicharz J., *Przesłanie a instytucjonalność społeczeństwa obywatelskiego. Relacje sektora obywatelskiego z państwem i sektorem gospodarczym*, [w:] J. Blicharz, J. Boć, *Prawna działalność instytucji społeczeństwa obywatelskiego*, Wrocław 2009.
- Blicharz J., *Przykład fundacji* [w:] J. Boć (red.), *Prawo administracyjne*, Wrocław 2001.
- Blicharz J., *Relacje sektora obywatelskiego z państwem i sektorem gospodarczym*, Acta Universitatis Wratislaviensis No 3127, „Przegląd Prawa i Administracji” 2009, t. LXXX.
- Blicharz J., *Rola i znaczenie organizacji pozarządowych we współczesnym świecie*, Acta Universitatis Wratislaviensis No 3016, „Przegląd Prawa i Administracji” 2007, t. LXXV.
- Blicharz J., *Sektor pozarządowy w Polsce*, Acta Universitatis Wratislaviensis No 2950, „Przegląd Prawa i Administracji” 2006, t. LXXIV.

- Blicharz J., *Status prawny organizacji pozarządowych w świetle ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*, Acta Universitatis Wratislaviensis No 2562, „Przegląd Prawa i Administracji” 2004, t. LVIII.
- Blicharz J., *Udział polskich organizacji pozarządowych w wykonywaniu zadań administracji publicznej*, Wrocław 2005.
- Blicharz J., *Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Ustawa o spółdzielniach socjalnych. Komentarz*, Warszawa 2012.
- Blicharz J., *Ustawa o fundacjach. Komentarz*, Wrocław 2002.
- Blicharz J., *W kwestii charakteru podmiotowości prawnej organizacji pozarządowych*, Acta Universitatis Wratislaviensis No 2748, „Przegląd Prawa i Administracji” 2005, t. LXVI.
- Blicharz J., *W kwestii określenia statusu podmiotu wykonującego zadania administracji publicznej*, Acta Universitatis Wratislaviensis No 2820, „Przegląd Prawa i Administracji” 2005, t. LXXIII.
- Blicharz J., *Zakres działalności organizacji trzeciego sektora w sferze przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu*, Acta Universitatis Wratislaviensis No 3264, „Przegląd Prawa i Administracji” 2010, t. LXXXIII.
- Blicharz J., *Znaczenie ekonomii społecznej jako narzędzie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w kontekście dostarczania usług publicznych* [w:] L. Zacharko (red.), *Nauka administracji. Paradygmaty współczesnego zarządzania w administracji publicznej*, Racibórz 2016.
- Blicharz J., *Znaczenie zasady subsydiarności w kontekście przekazywania wykonania zadań administracji publicznej organizacjom pozarządowym*, Acta Universitatis Wratislaviensis No 3017, „Przegląd Prawa i Administracji”, t. LXXVI.
- Blicharz J., Huchla A. (red.), *Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Komentarz*, Warszawa 2008.
- Błaś, A., *Formy działania administracji w warunkach prywatyzacji zadań publicznych* [w:] *Administracja i prawo administracyjne u progu trzeciego tysiąclecia*. Materiały Konferencji Naukowej Katedr Prawa i Postępowania Administracyjnego, Łódź 2000.
- Błaś, A., *Granice prywatyzacji zadań publicznych w państwie prawa*, [w:] S. Michałowski (red.), *Samorząd terytorialny III Rzeczypospolitej. 10 lat doświadczeń*, Lublin 2002.
- Błaś, A., *Prywatyzacja zadań samorządu terytorialnego* [w:] A. Błaś (red.), *Studia nad samorządem terytorialnym*, Wrocław 2002.
- Błaś A., *Zetknięcie władzy administracyjnej ze sferą osobistą: człowiek – nowe problemy* [w:] A. Błaś, J. Boć (red.), *Stan i kierunki rozwoju nauk administracyjnych*, Wrocław 2014.
- Błaś A., Boć J., Jeżewski J. (red.), *Administracja publiczna*, Wrocław 2013.
- Błażewski M., *E-administracja jako narzędzie komunikacji w procesie budowlanym*, „Folia Iuridica Universitatis Wratislaviensis” 2015, Vol. 4, Nr 2.

- Bobbio N., *Spoleczeństwo obywatelskie*, [w:] J. Szacki (red.), *Ani Ksiądz, ani kupiec. Obywatel. Idea społeczeństwa obywatelskiego w myśli współczesnej*, Kraków 1997.
- Boć J., *Działania administracji publicznej*, [w:] A. Błaś, J. Boć, J. Jeżewski (red.), *Administracja publiczna*, Wrocław 2013.
- Boć J., *Organizacje społeczne wykonujące funkcje administracji publicznej*, [w:] J. Boć (red.), *Prawo administracyjne*, wyd. 12 popr., Wrocław 2007.
- Boć J., *Podmioty prywatne pełniące funkcje administracji publicznej* [w:] J. Boć (red.), *Administracja publiczna*, Wrocław 2002.
- Boć J. (red.) *Prawo administracyjne*, Wrocław 2010.
- Boć J., Samborska-Boć E., *Ochrona środowiska. Zagadnienia prawne i ekonomiczne*, Wrocław 1989.
- Bodin J., *Sześć ksiąg o Rzeczypospolitej*, Warszawa 1958.
- Bogucki D., *Jaka będzie przyszłość elektronicznej administracji? Część I – trendy*, „Czas Informatyki” 2011, Nr 1.
- Bokajło W., *Spoleczeństwo obywatelskie. Sfera publiczna jako problem demokracji*, [w:] W. Bokajło, K. Dziubka (red.), *Spoleczeństwo obywatelskie*, Wrocław 2001.
- Bornstein D., *Jak zmieniać świat. Przedsiębiorcy społeczni – wizjonerzy naszych czasów*, Gdańsk 2009.
- Borzaga, S. Depedri, E. Tortia, *Organisational Variety in Market Economies and the Role of Co-operative and Social Enterprises: A Plea for Economic Pluralism*, „Journal of Co-operative Studies” 2011, vol. 44 (1).
- Borzaga C., Santuari A., *Przedsiębiorstwa społeczne we Włoszech. Doświadczenia spółdzielni społecznych*, Warszawa 2005.
- Brdulak J., Florczak E., *Uwarunkowania działalności przedsiębiorstw społecznych w Polsce*, Warszawa 2016.
- Bresler R.J., *Freedom of association: rights and liberties under the law*, Santa Barbara, Oxford 2004.
- Brol J., *Problem upadłości organizacji społecznych*, „Monitor Prawniczy” 1995, nr 1.
- Bugajna-Sporczyk D., *Fundacja*, „Prawo Służb Organizacyjno-Prawnych” 2001, nr 11.
- Bugajna-Sporczyk D., Dzbeńska E., Janson I., Sztekier-Łabuszewska M., *Fundacje i stowarzyszenia. Prawo i praktyka*, Warszawa 2005.
- Bunda M., *PiS zamyka program leczenia niepłodności metodą in vitro*, <http://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/kraj/1642675,1,pis-zamyka-program-leczenia-nieplodnosci-metoda-in-vitro.read> [dostęp: 6.02.2017].
- Bury M., *Sektor organizacji pozarządowych w Polsce*, wersja el.
- Ceglarski A., *Organizacje pożytku publicznego*, Warszawa 2005.

- Cherka M., *Komentarz do art. 14*, [w:] R. Hauser, M. Wierzbowski (red.), *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszawa 2015.
- Chmielnicki P., *Świadczenie usług przez samorząd terytorialny w Polsce. Zagadnienia ustrojowo prawne*, Warszawa 2005.
- Cioch H., *Prawo fundacyjne*, Zakamycze 2005.
- Cioch H., *Status polskich fundacji w świetle judykatury*, „Rejent” 2000, nr 5.
- Codex Iuris Canonici auctoritate Ioannis Paulii PP. II promulgatus, AAS 75(1983), pars II, s. 1-317*; tekst polski: *Kodeks Prawa Kanonicznego. Przekład polski zatwierdzony przez Konferencję Episkopatu*, Poznań 1984.
- Cyzeron, *O państwie. O prawach*, Kęty 1999.
- Czarnik Z., *Udział organizacji społecznej w postępowaniu administracyjnym i podatkowym (zarys problematyki)*, [w:] J. Blicharz, J. Boć (red.), *Prawna działalność instytucji społeczeństwa obywatelskiego*, Wrocław 2009.
- Czarny P., Naleziński B., *Wolność zrzeszania się*, [w:] B. Banaszak, A. Preisner (red.), *Prawa i wolności obywatelskie w Konstytucji RP*, Warszawa 2002.
- Czerwiński J., *Stowarzyszenia*, [w:] Z. Cybichowski (red.), *Encyklopedia Podręczna Prawa Publicznego (konstytucyjnego, administracyjnego i międzynarodowego)*, t. 2, Warszawa 1930.
- Czuba-Wąsowska M., Mańko K., *Egzekucja obowiązków szkolnego i nauki. Zagadnienia prawne. Teoria i praktyka*, Warszawa 2011.
- Dahrendorf R., *Zagrożone społeczeństwo obywatelskie*, [w:] K. Michalski (red.), *Europa i społeczeństwo obywatelskie. Rozmowy w Castel Gandolfo*, Kraków 1994.
- Dauter B., Gruszczyński B., Kabat A., Niezgódek-Medek M., *Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi*, Warszawa 2013.
- Dązkiewicz J., *Lokalne uczestnictwo obywatelskie w wybranych gminach*, [w:] R. Szkrzypiec (red.), *Lokalne uczestnictwo obywatelskie*, Warszawa 2002.
- Demczuk A., *Dostęp do informacji publicznej w Polsce. Analiza krytyczna*, „Teki Komisji Politykologii i Stosunków Międzynarodowych – O.L. PAN” 2010, Nr 5.
- Denczew S., *Podstawy gospodarki komunalnej. Współczesne zagadnienia sektorów inżynierskich*, Białystok 2004.
- Dercz M., *Jednostki samorządu terytorialnego w ochronie zdrowia - zadania wynikające z przepisów ustrojowych i wybranych przepisów materialnego prawa administracyjnego*, [w:] M. Dercz (red.), *Prawo publiczne ochrony zdrowia*, Warszawa 2013.
- Dobrowolska M., *Sektor publiczny we współczesnej gospodarce rynkowej*, [w:] J. Hausner (red. nauk.), *Studia z zakresu zarządzania publicznego*, Kraków 2001.
- Doliwa U., *Radio społeczne – trzeci obok publicznego i komercyjnego sektor radiowy*, Olsztyn 2016.

- Dominowska, J., *Prowadzenie działalności gospodarczej przez organizacje pozarządowe 1989-2014*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu” 2014, Nr 362.
- Dominowska, J., *Prowadzenie działalności gospodarczej przez fundacje. Studium prawne*, Warszawa 2016.
- Drucker P., *Zarządzanie organizacją pozarządową. Teoria i praktyka*, Warszawa 1995.
- Duniewska Z., *Ignorantia iuris w prawie administracyjnym*, Łódź 1998.
- Dyląg A., *Przekształcenie samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej jako forma prywatyzacji zadań publicznych*, Toruń 2014.
- Dzierzgowska I., *Procedury tworzenia oraz zasady działania stowarzyszeń w szkołach*, <http://www.oswiata.abc.com.pl/czytaj/-/artykul/procedury-tworzenia-oraz-zasady-dzialania-stowarzyszen-w-szkolach> [dostęp: 20.05.2017].
- Dzierzgowski J., *Rola organizacji pozarządowych w kreowaniu społeczeństwa obywatelskiego i życia publicznego w Polsce*, wersja el.
- Dziubka K., *Spółczeństwo obywatelskie*, [w:] A. Antoszewski, R. Herbut (red.), *Leksykon politologii*, Wrocław 1996.
- Elżanowski M., *Kompetencje rad nadzorczych i terenowych organów administracji państwowej*, [w:] J. Służewski (red.), *Terenowe organy administracji narodowej po reformie*, Warszawa 1977.
- Epstein R.A., *Principle for a free society: Reconciling individual liberty with the common good*, New York 1998.
- Evers A., *Im Intermediären Bereich – Soziale Träger und Projecte zwischen Haushalt*, „Journal für Sozialforschung” 1990, Jg. 30, Heft 2.
- Ferens A., Kordas R., Matysiak I., Rzeźnik G., Szyrski M., *Jak prowadzić konsultacje społeczne w samorządach. Zasady i najlepsze praktyki współpracy samorządów z przedstawicielami społeczności lokalnych*, Warszawa 2010.
- Filipek J., *O podmiotowości administracyjno-prawnej*, „Państwo i Prawo” 1961, z. 2.
- Filipek J., *Prawo administracyjne. Instytucje ogólne*, cz. I, Kraków 1995.
- Filipek J., *Zagadnienie podmiotowości administracyjnoprawnej*, maszynopis pracy doktorskiej, Kraków 1961.
- Formański W., *Meandry legalizacji NSZZ „Solidarność”*, Pelplin 1996.
- Fowler A., *Ekonomia społeczna na Południu w kontekście społeczeństwa obywatelskiego*, [w:] A. Gałązka, J. Herbst (red.), *Trzeci sektor dla zaawansowanych. Współczesne teorie trzeciego sektora – wybór tekstów*, Warszawa 2006.
- Frączak P., *Trzeci sektor w III Rzeczpospolitej. Wybór artykułów 1989-2001*, Warszawa 2002.
- Frączak P., Rogaczewska M., Wygnański K., *Głos w dyskusji na temat wizji rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Polsce*, Warszawa 2005.

- Frączak P., Skrzypiec R. et. al., (red.), *Standardy współpracy administracji publicznej z sektorem pozarządowym*, Warszawa 2007.
- Fukuyama F., *Kapitał społeczny*, [w:] L.E. Harrisom, S.P. Huntington (red.), *Kultura ma znaczenie*, Kraków 2003.
- Fundowicz S., *Człowiek i administracja publiczna*, [w:] S. Fundowicz, F. Rymarz, A. Gomułowicz (red.), *Prawość i godność. Księga pamiątkowa w 70. rocznicę urodzin profesora Wojciecha Łączkowskiego*, Lublin 2003.
- Fundowicz S., *Dynamiczne rozumienie zadania publicznego*, [w:] J. Supernat (red.), *Między tradycją a przyszłością w prawie administracyjnym. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Janowi Bociowi*, Wrocław 2009.
- Gagacka M., *Rola społeczeństwa obywatelskiego w ekonomii społecznej*, [w:] K. Głąbicka (red.), *Ekonomia społeczna – wyzwanie dla instytucji pomocy społecznej*, Warszawa 2010.
- Gajda A., *Zasada pomocniczości*, [w:] J. Barcz (red.), *Unia Europejska. System prawny, porządek instytucjonalny, proces decyzyjny*, Warszawa 2009.
- Gajos J., *Wybrano 12 ośrodków zajmujących się leczeniem niepłodności*, „Newsletter Bioetyczny” 2016, nr 30.
- Garlicki L., *Polskie prawo konstytucyjne. Zarys wykładu*, Warszawa 2011.
- Gibalska A., *Fundacje, stowarzyszenia: zasady funkcjonowania i opodatkowania*, Kraków 2009, s. 32-33.
- Gliński P., *Ocena badań lokalnego uczestnictwa obywatelskiego w wybranych gminach*, „Asocjacje” 1999, nr 3-4.
- Gliński P., *Bariery samoorganizacji obywatelskiej*, [w:] H. Domański, A. Ostrowska, A. Rychard (red.), *Niepokoje polskie*, Warszawa 2004.
- Gliński P., *Diagnoza stanu społeczeństwa obywatelskiego w Polsce (zarys problematyki)*, Warszawa 2005.
- Frączak P., Skrzypiec R. et. al., (red.), *Standardy współpracy administracji publicznej z sektorem pozarządowym*, Warszawa 2007.
- Głuziński A., *Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*, Warszawa 2005.
- Godlewska-Bujok B., Miżejewski C., *Ustawa o spółdzielniach socjalnych Komentarz*, Warszawa 2012.
- Golat R., *Działalność pożytku publicznego i wolontariatu*, Warszawa 2005.
- Golat R., *Muzea a organizacje pozarządowe (wybrane aspekty prawne)*, „Muzealnictwo” 2015, Nr 56.
- Golinowska S., *Teoretyczne podstawy działania organizacji pozarządowych*, [w:] L. Dziewięcka-Bokun, K. Zamorska (wybór i opracowanie), *Polityka społeczna. Teksty źródłowe*, Wrocław 2003.

- Golinowska S. (red.), *Zmiany i reformy w systemie zabezpieczenia społecznego w kierunku wzrostu indywidualnej odpowiedzialności*, Warszawa 1999.
- Górecki M., *Idea, instytucjonalizacja i funkcje wolontariatu*, Warszawa 2013.
- Grabska J., *Organizacje pozarządowe a edukacja – współpraca, pomoc, inspiracja*, <https://www.portaloswiatowy.pl/organizacja-zajec-szkolnych/organizacje-pozarządowe-a-edukacja-współpraca-pomoc-inspiracja-9652.html> [dostęp: 30.05.2017].
- Gramsci A., *Nowoczesny Książe. Pisma wybrane*, t. 1, Warszawa 1961
- Gramsci, A., *Zeszyty filozoficzne*, Warszawa 1991.
- Grewiński M., *Znaczenie podmiotów „trzeciego systemu” w działalności pomocy społecznej*, [w:] M. Bąkiewicz, M. Grewiński (red.), *System lokalnej pomocy społecznej. Wybrane aspekty instytucjonalne i praktyczne*, Warszawa 2010.
- Gronkiewicz A., *Organizacja społeczna w ogólnym postępowaniu administracyjnym*, Warszawa 2012.
- Gronkiewicz-Waltz H., *Rola ministra przemysłowego w zarządzaniu gospodarką państwową*, Warszawa 1985.
- Growiec K., *Kapitał społeczny. Geneza i społeczne konsekwencje*, Warszawa 2011.
- Gruszecki K., *Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Komentarz*, Wrocław 2009.
- Guć M., Gosk I., Kluczyńska J., *Zlecenie realizacji zadań publicznych i udostępnianie mienia komunalnego*, wersja el.
- Habermas J., *Die Öffentlichkeit Ein Lexikonartikel*, [w:] *Fischer Lexikon: Staat und Politik*, Frankfurt am Main 1964.
- Hacia M., *E-PUAP szansą sprawnego funkcjonowania administracji*, [w:] T. Stanisławski, B. Przywora, Ł. Jurek (red.), *E-administracja. Szansa i zagrożenie*, Lublin 2013.
- Hadrowicz E., *Prawo o stowarzyszeniach. Komentarz*, Warszawa 2016.
- Hadrowicz E., *Szczególne zasady reprezentacji stowarzyszenia w zakresie umów oraz sporów między stowarzyszeniem a członkiem zarządu*, „Monitor Prawniczy” 2017, nr 8.
- Halszka-Kurleto M., *Organizacje pożytku publicznego. Rozwiązania prawne – funkcjonowanie – rozwój*, Kraków 2008.
- Hauser R., Wierzbowski M. (red.), *Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Komentarz*, Warszawa 2015.
- Hausner J., Laurisz N., *Czynniki krytyczne tworzenia przedsiębiorstw społecznych. Przedsiębiorstwo społeczne. Konceptualizacja*, [w:] J. Hausner (red.), *Przedsiębiorstwa społeczne w Polsce. Teoria i praktyka*, Kraków 2008.
- Hegel G.W.F., *Zasady filozofii prawa*, Warszawa 1969.

- Herbst, J., *Wstęp – pole przedsiębiorczości społecznej* [w:] J. Dąbrowska (red.), *Od trzeciego sektora do przedsiębiorczości społecznej- wyniki badań ekonomii społecznej w Polsce*, Warszawa 2008.
- Hobbes T., *Lewiatan, czyli materia, forma i władza państwa kościelnego i świeckiego*, Warszawa 2006.
- Hołda J., *Działalność kulturalna*, wersja el.
Informator Caritas 2003/2004, Warszawa 2003.
- Izdebski A., Ołdak M., *Między rynkiem a społecznością lokalną – wybrane aspekty funkcjonowania spółdzielni socjalnych w świetle badań „Monitoring Spółdzielni Socjalnych 2010”*, „*Ekonomia Społeczna*” 2013, nr 3.
- Izdebski H., *Fundacje i stowarzyszenia. Komentarz, orzecznictwo skorowidz*, Warszawa 1999.
- Izdebski H., *Fundacje i stowarzyszenia. Komentarz, orzecznictwo, skorowidz*, Warszawa 2004.
- Izdebski H., *Spółdzielnie socjalne a organizacje pozarządowe – przewidywane skutki Ustawy o spółdzielniach socjalnych*, „*Trzeci Sektor*” 2007, nr 7.
- Izdebski H., Kulesza M., *Administracja publiczna. Zagadnienia ogólne*, Warszawa 1998.
- Izdebski H., Kulesza M., *Administracja publiczna. Zagadnienia ogólne*, Warszawa 2004.
- Jabłoński M., *Spółczesność obywatelskie a konstytucyjne prawo dostępu do informacji publicznej*, [w:] E. Gdulewicz, H. Zięba-Załucka (red.), *Dziesięć lat Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*, Rzeszów 2007.
- Jabłoński M., *Spółczesność obywatelskie – dylematy konstytucyjnoprawne*, [w:] J. Blicharz, J. Boć (red.), *Prawna działalność instytucji społeczeństwa obywatelskiego*, Wrocław 2009.
- Jabłoński M., *Weryfikacja faktu posiadania informacji publicznej przez podmiot zobowiązany*, [w:] *Dostęp do informacji publicznej – rozwój czy stagnacja. Materiały z konferencji zorganizowanej 06 czerwca 2006 roku w Warszawie przez Instytut Nauk Prawnych PAN, Naczelny Sąd Administracyjny, Rzecznika Praw Obywatelskich*, Warszawa 2008.
- Jabłoński M., *Udostępnianie przetworzonej informacji publicznej*, Wrocław 2015.
- Jackowiak U., *Ubezpieczenie społeczne duchownych*, „*Przegląd Ubezpieczeń Społecznych i Gospodarczych*” 1998, nr 5.
- Jarosz-Żukowska S., Żukowski Ł., *Prawo do nauki i jego gwarancje* [w:] M. Jabłoński (red.), *Realizacja i ochrona konstytucyjnych wolności i praw jednostki w polskim porządku prawnym*, Wrocław 2014.
- Jaroszyński A., *Wpływ przekształceń administracji socjalistycznej na pozycję prawną obywatela*, Warszawa 1977
- Jaworska-Dębska J., *Znaczenie udziału organizacji społecznych w postępowaniu administracyjnym na prawach strony*, *Acta Universitatis Lodzianis, „Folia Iuridica”* 1983, z. 14.

- Johnson T., Spear R., *Francja: Ekonomia społeczna i solidarna* [w:] P. Frączak et al., *Raport Otwarcia projektu: W poszukiwaniu polskiego modelu ekonomii społecznej*, Warszawa 2006.
- Józwiak B., *Interpelacja nr 8758 do Ministra Zdrowia w sprawie wsparcia referencyjnych ośrodków leczenia niepłodności*, <http://www.sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/InterpelacjaTresc.xsp?key=-64C7607C&view=1> [dostęp: 6.02.2017].
- Jurczyńska-McCluskey E., *Jednostka – obywatel czy „samotny myśliwy” – w demokratycznym państwie prawa. Dylematy społeczeństwa obywatelskiego z perspektywy socjologicznej*, [w:] J. Filipek (red.), *Jednostka w demokratycznym państwie prawa*, Bielsko-Biała 2003.
- Juszczuk J., *Planowanie rozwoju społeczności lokalnej*, [w:] A. Ejsmont, J. Ruszewski (red.), *Ekonomia społeczna dla rozwoju społeczności lokalnych*, Suwałki 2013.
- Kalinka K., *Administracja publiczna wobec grup nacisku* (rozprawa doktorska), Wrocław 2017.
- Kamińska I., Rozbicka-Ostrowska M. (red.), *Ustawa o dostępie do informacji publicznej. Komentarz*, wyd. III, <https://sip.lex.pl/#/komentarz/587674309/514753/kaminska-irena-rozbicka-ostrowska-mirosława-ustawa-o-dostepie-do-informacji-publicznej-komentarz...?cm=RELATIONS> [dostęp: 01-05-2017].
- Kantyka S., *Samorządowa polityka społeczna*, Warszawa 2002.
- Karaś Ł., *Współpraca gmin z organizacjami pozarządowymi w zakresie profilaktyki społecznej*, [w:] L. Zacharko, A. Matan, D. Gregorczyk (red.), *Administracja publiczna – aktualne wyzwania*, Katowice 2015.
- Kautsch M., *Potencjał publicznych i niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej w Polsce – wybrane elementy*, [w:] K. Ryć, A. Sobczak (red.), *Publiczna czy niepubliczna opieka zdrowotna? Koncepcje, regulacje, zarządzanie*, Warszawa 2010.
- Kaźmierczuk M., *Wolność zrzeszania się jako element społeczeństwa obywatelskiego*, „Studia Prawnoustrojowe” 2015, nr 28.
- Kędzierska K., *Dostęp do informacji publicznej – sposób postępowania z wnioskiem*, „Informacja w administracji publicznej” 2017, Nr 1.
- Kisilowski M., *Prawo sektora pozarządowego. Analiza funkcjonalna*, Warszawa 2009.
- Klat-Wertelecka, L., *Organizacja społeczna w postępowaniu egzekucyjnym w administracji*, [w:] J. Blicharz, J. Boć (red.), *Prawna działalność instytucji społeczeństwa obywatelskiego*, Wrocław 2009.
- Klat-Wertelecka, L., *Bezskuteczność egzekucji administracyjnej spowodowana ubóstwem zobowiązanego*, [w:] J. Blicharz, L. Klat-Wertelecka, E. Rutkowska (red.) *Ubóstwo w Polsce*, Wrocław 2014.
- Klat-Wertelecka, L., *Organy szkoły wyższej w postępowaniu administracyjnym*, [w:] J. Blicharz, A. Chrisidu-Budnik, A. Sus (red.), *Zarządzanie szkołą wyższą*, Wrocław 2014.

- Kledzik P., *Działalność organizacji pozarządowych na rzecz realizacji celów publicznych. Studium administracyjno-prawne*, Warszawa 2013.
- Kluczyńska J., Guć M., Gosk I. et. al., *Prawne uwarunkowania współpracy samorządów i organizacji pozarządowych*, wersja el.
- Kopel M., Marini M.A., *Organization and governance in social economy enterprises: an introduction*, „Annals of Public and Cooperative Economics” 2016, vol. 87/3.
- Kosakowska A., *Rola społeczeństwa obywatelskiego w przeciwdziałaniu dyskryminacji*, wersja el.
- Kosowski J., *Współpraca jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi*, Warszawa 2012.
- Kostrubiec J., *Zasada społeczeństwa obywatelskiego*, [w:] M. Bożek, M. Karpiuk, J. Kostrubiec, K. Walczuk (red.), *Zasady ustroju politycznego państwa*, Poznań 2012.
- Kotulska M., *Wykorzystanie środków komunikacji elektronicznej w postępowaniu administracyjnym*, „Przegląd Prawa Publicznego” 2012, Nr 9.
- Kozińska-Bałdyga A., *Gmina a organizacje pozarządowe*, http://fio.org.pl/images/dodatki/fora/200012_7forum_kozinska_wlacz.pdf [dostęp: 20.05.2017].
- Król K., *Rola i znaczenie podmiotów ekonomii społecznej w ograniczeniu ubóstwa we współczesnej Polsce*, [w:] J. Bartoszewski (red.), *Wybrane problemy i wyzwania społeczne. Filozofia – Psychologia – Socjologia – Demografia – Ekonomia społeczna*, Konin 2015.
- Król M., *Historia myśli politycznej. Od Machiavellego po czasy współczesne*, Gdańsk 1998.
- Krzyżanowski, A., *Wykorzystanie technologii informatycznych w dostępie do informacji publicznej na przykładzie urzędów wchodzących w skład publicznych służb zatrudnienia*, „Roczniki Kolegium Analiz Ekonomicznych” 2012, Nr 24.
- Kuczma P., *Wolność zrzeszania się*, [w:] M. Jabłoński (red.), *Realizacja i ochrona konstytucyjnych wolności i praw jednostki w polskim porządku prawnym*, Wrocław 2014.
- Kulig J., *Problem referencyjności oddziałów chirurgicznych*, Krajowy Konsultant w Dziedzinie Chirurgii Ogólnej, http://www2.mz.gov.pl/wwwfiles/ma_struktura/docs/zal_referencyjnosc_16122009.pdf [dostęp: 09-05-2017].
- Kurleto M.H., *Organizacje pozarządowe w działalności pożytku publicznego*, Warszawa 2008.
- Kurowska A., *Zamiast in vitro: Wiemy, gdzie będą leczyć niepłodność*, <http://serwisy.gazetaprawna.pl/zdrowie/artykuly/985890,rzad-in-vitro-leczenie-nieplodnosci.html> [dostęp: 6.02.2017].
- Kurzyna-Chmiel D., *Oświata jako zadanie publiczne*, Warszawa 2013.
- Kurzyna-Chmiel D., *Podstawy prawne i organizacyjne oświaty. Prawo oświatowe w zarysie*, Warszawa 2006.
- Kuta T., *Aspekty prawne działań administracji publicznej w organizowaniu usług*, Prace Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego, Seria A, Nr 132, Wrocław 1969.

- Kuta T., *Ku nowej koncepcji administracji publicznej*, Acta Universitatis Wratislaviensis No 19, „Prawo” 1964, t. XII.
- Langrod J.S., *Polskie prawo o stowarzyszeniach. Uwagi krytyczne*, Kraków 1934.
- Lasocik Z., *Kilka uwag o roli organizacji pozarządowych w państwie demokratycznym*, Warszawa 1994.
- Leś E., *Kilka uwag o historii organizacji pozarządowych*, [w:] A. Kunicka (red.), *Miejsce dla każdego. Szkice i opracowania o sektorze pozarządowym w Polsce*, Warszawa 1996.
- Leś E., *Organizacje obywatelskie w Europie Środkowo-Wschodniej. Od małych enklaw wolności ku społeczeństwu obywatelskiemu*, Warszawa 1994.
- Leś E., *Od filantropii do pomocniczości. Studium porównawcze rozwoju i działalności organizacji społecznych*, Warszawa 2000.
- Leśniak-Moczuk K., *Podstawy polityki społecznej w społeczeństwie globalnym*, [w:] J. Grotowska-Leder, K. Faliszek (red.), *Ekskluzyja i inkluzja społeczna*, Toruń 2005.
- Liczba NGO na świecie*, <http://fakty.ngo.pl/wiadomosc/2069932.html>, [dostęp: 31.05.2017].
- Lipowicz I., *Samorząd terytorialny jako podmiot administracji świadczącej*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny” 2005, t. LXXVII, z. 3.
- Lisicka H., *Czy polskie organizacje ekologiczne pełnią rolę grup nacisku w systemie politycznym*, [w:] Z. Machelski, L. Rubisz (red.), *Grupy interesu. Teorie i działanie*, Toruń 2000.
- Lisicka H., *Rola organizacji ekologicznych w kształtowaniu społeczeństwa obywatelskiego*, [w:] H. Lisicka (red.), *Udział społeczeństwa w zintegrowanej ochronie środowiska*, Wrocław 2010.
- Lisowski P., *Relacje strukturalne w polskim samorządzie terytorialnym*, Wrocław 2013.
- Locke J., *Dwa traktaty o rządzie*, Warszawa 1992.
- Madej B., *Odpowiedzialność administracji publicznej w systemie ochrony zdrowia*, Kraków 2014.
- Madej B., *Sytuacja prawna dyrektora szkoły odwołanego ze stanowiska kierowniczego* [w:] P. Bieś-Srokosz, K. Mucha (red.), *Podmioty prawa we współczesnej administracji publicznej*, Częstochowa 2016.
- Mała Encyklopedia PWN*, Warszawa 1995.
- Małecka-Łyszczek M., *Współpraca administracji publicznej z podmiotami ekonomii społecznej. Aspekty administracyjnoprawne*, Warszawa 2017.
- Mały Słownik Języka Polskiego*, Warszawa 1968.
- Mańkiewicz W., *Wskaźniki realizacji usług publicznych*, wersja 5, Kraków 2004.
- Marks K., *Przyczynek do krytyki ekonomii politycznej. Przedmowa*, Warszawa 1966.
- Mazurkiewicz D., *Pojęcie kompetencji w prawie administracyjnym*, „Państwo i Prawo” 1988, nr 3.

- Mezglewski A., *Szkolnictwo wyznaniowe w Polsce w latach 1944-1980*, Lublin 2004.
- Micińska M., *Udział społeczeństwa w ochronie środowiska. Instrumenty administracyjno-prawne*, Toruń 2011.
- Miemiec M., *Prywatyzacja materialnych usług komunalnych w Republice Federalnej Niemiec*, [w:] J. Blicharz (red.), *Prawne aspekty prywatyzacji* Wrocław 2012.
- Mikiewicz P., *Kapitał społeczny a edukacja*, Warszawa 2014.
- Mikucki A., *Caritas w służbie ubogim*, Warszawa 2011.
- Mill J.S., *Utylitaryzm: o wolności*, Warszawa 2006.
- Miłostan, N., *Zrównoważony rozwój sposobem na ubóstwo* [w:] J. Blicharz, L. Klat-Wertelecka, E. Rutkowska-Tomaszewska (red.), *Ubóstwo w Polsce*, Wrocław 2014.
- Mituś A., *Towarzystwo ubezpieczeń wzajemnych podmiotem ekonomii społecznej*, „Ekonomia Społeczna” 2008 (2), nr 1.
- Moroń D., *Wolontariat w trzecim sektorze. Prawo i praktyka*, Wrocław 2009.
- Moroń D., *Organizacje pozarządowe – fundament społeczeństwa obywatelskiego*, Wrocław 2012.
- Mucha M. (red.), *Organizacje pożytku publicznego. Fundacje i stowarzyszenia w roli podatnika*, Wrocław 2012.
- Necikowska R. (red.), *Jak założyć stowarzyszenie?*, Warszawa 2009.
- Niczyporuk J., *Sfera publiczna*, [w:] Blicharz J., Boć J.(red.), *Prawna działalność instytucji społeczeństwa obywatelskiego*, Wrocław 2009.
- Niedzielski P., *Innowacje w usługach*, [w:] *Słownik innowacji – Leksykon haseł*, wersja el.
- Nitecki, S., *Prawo do pomocy społecznej w polskim systemie prawnym*, Warszawa 2008.
- Nitecki, S., *Komentarz do ustawy o pomocy społecznej*, Wrocław 2013.
- Niżyńska A., *Trzeci sektor*, wersja el.
- Norek E., *Prawo zamówień publicznych. Komentarz*, Warszawa 2006.
- Nowa Encyklopedia Powszechna PWN*, T. 6, Warszawa 1996.
- Obowiązek stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych przez fundacje oraz stowarzyszenia – stosowanie ustawy Prawo zamówień publicznych na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 3 oraz art. 3 ust. 1 pkt 5*, „Informator Urzędu Zamówień Publicznych” 2010, Nr 12.
- Ochendowski E., *Prawo administracyjne. Część ogólna*, Toruń 2013.
- Ochendowski E., *Prawo administracyjne*, Toruń 2002.
- Ogonowski A., Gibalska A., *Fundacje, stowarzyszenia: zasady funkcjonowania i opodatkowania*, Kraków 2009.

- Oliński M., *Współpraca administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi w opinii badanych organizacji* „Optimum. Studia Ekonomiczne” 2013, nr 3 (63), http://repozytorium.uwb.edu.pl/jspui/bitstream/11320/962/1/08_Marian%20OLI%C5%83SKI.pdf [dostęp: 20.05.2017].
- Opaliński B., *Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Komentarz*, Warszawa 2016.
- Opinie w zakresie stosowanie ustawy Prawo zamówień publicznych*, Warszawa 2013.
- Osiatyński W., *Sztuka społecznej organizacji*, „Wiedza i Życie” 1996, nr 7.
- Pacut A., *Rozwój przedsiębiorczości społecznej – istota i kierunki analizy*, „Ekonomia Społeczna” 2015, nr 1.
- Paczuski R., *Wstęp do nauki organizacji i kierowania*, Toruń 1977.
- Paluszkiwicz M., art. 36 *Zlecenie zadań*, [w:] M. Włodarczyk (red), *Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Komentarz*, Warszawa 2015.
- Pawluk T., *Prawo kanoniczne według kodeksu Jana Pawła II*, t. IV, Olsztyn 1990.
- Pérez-Díaz V.M., *Powrót społeczeństwa obywatelskiego w Hiszpanii*, Kraków 1996.
- Pierzchała J., *Prawo oświaty prywatnej*, Warszawa 2016.
- Pieróg J., *Prawo zamówień publicznych. Komentarz*, Warszawa 2011.
- Pietraszewska-Macheta A., *Kontraktowanie świadczeń przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Przepisy, praktyka, orzecznictwo*, Warszawa 2014.
- Pietrzyk-Reeves D., *Filozoficzne źródła idei społeczeństwa obywatelskiego*, 2006, <http://www.pozYTEK.gov.pl/Esej,Społeczenstwo,Obywatelskie...,805.html> [dostęp: 23.04.2017].
- Pietrzyk-Reeves D., *O potrzebie obywatelskiego państwa. Sfera publiczna i demokracja*, [w:] A. Lisowska, A.W. Jabłoński (red.), *Wizje dobrego państwa. Idee i teorie*, Toruń 2007.
- Pilich M., *Komentarz do art. 2a* [w:] *Ustawa o systemie oświaty. Komentarz*, wyd. VI, <https://sip.lex.pl/#/komentarz/587225064/509959/pilich-mateusz-ustawa-o-systemie-oswiaty-komentarz-wyd-vi?cm=URELATIONS> [dostęp: 20.05.2017].
- Pilich M., *Ustawa o systemie oświaty. Komentarz*, Warszawa 2006.
- Pilich M., *Ustawa o systemie oświaty. Komentarz*, wyd. 4, Warszawa 2012.
- Pilich M., *Ustawa o systemie oświaty. Komentarz*, wyd. VI, opubl. LEX 2015.
- Pinkas J., *Odpowiedź na interpelację nr 8758 w sprawie wsparcia referencyjnych ośrodków leczenia niepłodności*, <http://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/InterpelacjaTresc.xsp?key=6DD41201> [dostęp: 6.02.2017].

- Piotrowicz M., Cianciara D., *Rola organizacji pozarządowych (NGOs) w życiu społecznym oraz systemie zdrowotnym*, „Przegląd Epidemiologiczny” 2013, t. 67(1), s. 151, <http://www.przglepidemiol.pzh.gov.pl/rola-organizacji-pozarządowych-ngos-w-życiu-społecznym-oraz-systemie-zdrowotnym?lang=pl>; www.przglepidemiol.pzh.gov.pl/pobierz-artykul?id=1586 [dostęp: 31.05.2017].
- Pisarczyk Ł., *Komentarz do art. 12 oraz 58 Konstytucji RP*, [w:] M. Safjan, L. Bosek (red.), *Konstytucja RP. Tom I. Komentarz do art. 1-86*, Warszawa 2016.
- Piskorz-Ryń A., *Prawo do informacji od podmiotów wykonujących administrację publiczną w polskim porządku prawnym*, „Samorząd Terytorialny” 2000, Nr 7-8.
- Płonka M., *Społeczna wartość dodana towarzystw ubezpieczeń wzajemnych w Polsce – aspekty teoretyczne i praktyczne*, „Ekonomia Społeczna” 2013 (7), nr 2.
- Podstawowe pojęcia*, http://www.pozytek.gov.pl/Podstawowe_pojecia,380.html [dostęp: 20.05.2017].
- Pokora, M. (red.), *Ekonomia społeczna w Małopolsce – w stronę przedsiębiorczości społecznej*, Kraków 2012.
- Pokrzywniak J., Baehr J., Kwiecieński T., *Wprowadzenie do systemu zamówień publicznych*, Warszawa-Katowice 2006.
- Popper K.R., *Społeczeństwo otwarte i jego wrogowie*, t. 1, *Urok Platona*, Warszawa 1999.
- Przesławska G., *Relacje administracji publicznej z trzecim sektorem w teorii i praktyce*, [w:] U. Kalina-Prasznic (red.), *Państwo i rynek. Obszary zawodności*, Wrocław 2011.
- Przewłocka J., Adamiak P., Herbst J., *Podstawowe fakty o organizacjach pozarządowych. Raport z badania 2012*, Warszawa 2013.
- Przywora, Ł. Jurek (red.), *E-administracja. Szansa i zagrożenie*, Lublin 2013.
- Putnam R., *Making democracy work civic tradition in modern Italy*, Princeton 1993.
- Rabiega A., *Ochrona życia i zdrowia ludzkiego w działaniach podmiotów administrujących w sferze opieki zdrowotnej*, Warszawa 2009.
- Rabska T., Łętowski J., *System prawa administracyjnego, T. III*, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1978.
- Rachwał M., *Demokracja bezpośrednia w procesie kształtowania się społeczeństwa obywatelskiego w Polsce*, Warszawa 2010.
- Rak M., *Relacje organizacji pozarządowych z administracją publiczną i firmami biznesu*, „Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu” 2011, nr 22, http://biblioteka-cyfrowa.wsb.wroclaw.pl:8080/Content/154/zn_22_wr_Rak.pdf [dostęp: 20.05.2017].
- Rakoczy B., *Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Komentarz*, Warszawa 2010.
- Rakoczy B., Bukowski Z., Ciecchanowicz-McLean J., *Prawo ochrony środowiska. Komentarz*, Warszawa 2008.

- Rakoczy B., Wierzbowski B., *Prawo ochrony środowiska. Zagadnienia podstawowe*, Warszawa 2012.
- Raszewska-Skałeczka R., *Organizacje pozarządowe w systemie oświaty- zarys problematyki*, [w:] J. Blicharz, J. Boć (red.), *Prawna działalność instytucji społeczeństwa obywatelskiego*, Wrocław 2009.
- Raszewska-Skałeczka R., *Udział organizacji pozarządowych w rozwiązywaniu lokalnych konfliktów edukacyjnych na tle rozwiązań prawnych*, [w:] M. Tabernacka, R. Raszewska-Skałeczka (red.), *Plaszczyzny konfliktów w administracji publicznej*, Warszawa 2010.
- Raszewska-Skałeczka R., *Wpływ przemian cywilizacyjnych na paradygmat zarządzania placówką oświatową a oczekiwania społeczne*, [w:] U. Kalina-Prasznic (red.), *Stare dogmaty – nowe wyzwania w prawie i ekonomii*, Warszawa 2013.
- Rek T., *Administracja rządowa w sferze ochrony zdrowia*, [w:] M. Dercz (red.), *Prawo publiczne ochrony zdrowia*, Warszawa 2013.
- Romaniuk P., *Organizacje pozarządowe jako służba obywatelowi*, [w:] S. Pikulski (red.), *Ochrona człowieka w świetle prawa Rzeczypospolitej Polskiej*, Olsztyn 2002.
- Rousseau J.J., *Umowa społeczna*, Kęty 2007.
- Rumińska-Zimny E., Przyborowska K., *Polityka społeczna rządu PIS: możliwe skutki, szanse i wyzwania*, [w:] M. Środa, W. Nowicka (red.), *Prawa kobiet, prawa obywatelskie pod rządami PIS-u*, Warszawa 2016.
- Rybicki Z., Piątek S., *Zarys prawa administracyjnego i nauki administracji*, Warszawa 1988.
- Rydlewska-Liszkowska I., *Prywatyzacja publicznych zakładów opieki zdrowotnej – kierunki działań w systemie ochrony zdrowia* [w:] K. Ryć, A. Sobczak (red.), *Publiczna czy niepubliczna opieka zdrowotna? Koncepcje, regulacje, zarządzanie*, Warszawa 2010.
- Rydlewski G., *Polski model dostępu do informacji w administracji publicznej. Zagadnienia ogólne*, [w:] G. Rydlewski, P. Szustakiewicz, K. Golat (red.), *Udzielanie informacji publicznej przez administrację publiczną (teoria i praktyka)*, Warszawa 2012.
- Rymsza M., *Standaryzacja współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi jako element polityki państwa wobec trzeciego sektora*, [w:] M.
- Rymsza M., Frączak P., Skrzypiec R. et al. (red.), *Standardy współpracy administracji publicznej z sektorem pozarządowym*, Warszawa 2007.
- Rzetecka-Gil A., *Komentarz do art. 10 ustawy – Prawo o stowarzyszeniach*, Warszawa 2017.
- Sakowska-Baryła M., *Orzecznictwo w sprawie udostępniania i odmowy udostępniania informacji publicznej*, Warszawa 2010.
- Salamon L.M., *Rethinking Public Management: Third Party Government and the Changing Forms of Government Action*, „Public Policy” 1981, nr 29.

- Sarapata M., *Organizacje samorządu gospodarczego* [w:] J. Dąbrowska (red.), *Od trzeciego sektora do przedsiębiorczości społecznej- wyniki badań ekonomii społecznej w Polsce*, Warszawa 2008.
- Sargeant A., *Marketing w organizacjach non profit*, Kraków 2004.
- Sarnecki P., *Prawo o stowarzyszeniach. Komentarz*, Warszawa 2007.
- Sawicka K., *Dotacje z budżetu gminy jako szczególna forma wydatków publicznych*, [w:] R. Mastalski (red.), *Księga Jubileuszowa Profesora Marka Mazurkiewicza: studia z dziedziny prawa finansowego, prawa konstytucyjnego i ochrony środowiska*, Wrocław 2001.
- Schiller G., *Stowarzyszenia i związki na Śląsku od XVIII do XX wieku*, [w:] *Stowarzyszenia, związki, bractwa, inicjatywy społeczne i ich znaczenie dla Śląska. Wczoraj – dziś – jutro*, Gliwice-Opole 2011.
- Schimanek T., *Finansowanie przedsiębiorstw społecznych w Polsce*, „*Ekonomia Społeczna*” 2015 nr 2.
- Schimanek, T., *Społecznie odpowiedzialne zlecenie zadań publicznych*, Warszawa 2014.
- Schmidt J., *Zasoby ludzkie w rozwoju organizacji pozarządowych w gospodarce rynkowej w Polsce*, Poznań 2010, wersja el.
- Sektor obywatelski a Kościół*, „Trzeci sektor” 2008, nr 15.
- Shils E., *Co to jest społeczeństwo obywatelskie*, [w:] K. Michalski (red.) *Europa i społeczeństwo obywatelskie. Rozmowy w Castel Gandolfo*, Kraków 1994.
- Sieradzka M., Zdyb M., *Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej. Komentarz*, wyd. 1, Warszawa 2013.
- Sierpowska I., *Pomoc społeczna jako administracja świadcząca. Studium administracyjnoprawne*, Warszawa 2012.
- Skoczny T., *O niektórych problemach teorii zadań administracji państwowej*, „Organizacja-Metody-Technika” 1985, nr 11.
- Skoczylas A., Swora M., *Organizacje społeczne (pozarządowe) w postępowaniu administracyjnym i sądownoadministracyjnym*, „Administracja, Teoria, Dydaktyka i Praktyka” 2006, nr 3 (4).
- Skołżyńska M., *Ministerstwo będzie leczyć z niepłodności ludzi płodnych*, www.tokfm.pl/Tokfm/7,103454,20924768,ministerstwo-bedzie-leczyc-z-nieplodnosci-ludzi-plodnych-fenomenalne.html [dostęp: 6.02.2017].
- Słownik Języka Polskiego*, t. 8, Warszawa 1964.
- Służewski J., *Terenowe organy administracji i rady narodowe po reformie*, Warszawa 1977.
- Smarzyk Z, Szafrąński A. *Publiczne prawo gospodarcze*, wyd. 3, Warszawa 2011.
- Smoktunowicz E., *Prawo zrzeszania się w Polsce*, Warszawa 1992.

- Sobczyk-Turek A., *Wsparcie rozwoju organizacji pozarządowych*, [w:] M. Frączek, M. Pokora (red.), *Ekonomia społeczna w Małopolsce – w stronę przedsiębiorczości społecznej*, Kraków 2012.
- Sobol A., *Spoleczne aspekty działalności spółdzielni socjalnych*, Warszawa 2009.
- Sobór Watykański II, Dekret o posłudze i życiu kapłanów *Presbyterorum ordinis* z dnia 7 grudnia 1965 r., Poznań 2002.
- Social Economy Europe. Annual Report 2015*, s. 11, <http://www.socialeconomy.eu.org/sites/default/files/archives/SEE%20Annual%20report%025202015.pdf> [dostęp: 4.11.2016].
- Sokolewicz W., *Artykuł 61*, [w:] L. Garlicki (red.), *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, tom IV*, Warszawa 2005.
- Spoleczeństwo obywatelskie*, <https://www.mpips.gov.pl/spoleczenstwo-obywatelskie> [dostęp: 30.05.2017].
- Stachowiak M., Jerzykowski J., Dzierżanowski W., *Prawo zamówień publicznych. Komentarz*, Warszawa 2010.
- Stahl M., *Pojęcie administracji, jej cechy i funkcje*, [w:] M. Stahl (red. nauk), *Prawo administracyjne. Pojęcia, instytucje, zasady w teorii i orzecznictwie*, wyd. 5, Warszawa 2013.
- Stanisz P., *Ubezpieczenia społeczne osób duchownych*, [w:] H. Misztal (red.), *Prawo wyznaniowe III Rzeczypospolitej*, Lublin-Sandomierz 1999.
- Starościak J., *Prawo administracyjne*, Warszawa 1969.
- Staszczuk P., *Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Komentarz*, Warszawa 2013.
- Stec M., *Podział zadań i kompetencji w nowym ustroju terytorialnym Polski*, „Samorząd Terytorialny” 1998, Nr 11.
- Strzemieczny J., *Współpraca szkół z organizacjami pozarządowymi: doświadczenia i wnioski*, [http://orka.sejm.gov.pl/WydBAS.nsf/0/b8160ba204a3dc8cc125726b003738bd/\\$FILE/Centrum%20Edukacji%20%20Obywatelskiej%20-Wsp%C3%B3lpraca%20szk%C3%B3l%20z%20organizacjami%20pozarz%C4%85dowymi.pdf](http://orka.sejm.gov.pl/WydBAS.nsf/0/b8160ba204a3dc8cc125726b003738bd/$FILE/Centrum%20Edukacji%20%20Obywatelskiej%20-Wsp%C3%B3lpraca%20szk%C3%B3l%20z%20organizacjami%20pozarz%C4%85dowymi.pdf) [dostęp: 30.05.2017].
- Supera-Markowska M., *Podstawy prawne tworzenia i funkcjonowania organizacji pozarządowych*, Warszawa 2015.
- Supernat J., *Administracja publiczna w świetle koncepcji New Public Management*, [w:] E. Ura (red.), *Jednostka, państwo, administracja. Nowy wymiar*, Międzynarodowa Konferencja Naukowa Olszanica 23-26 maja 2004, Rzeszów 2004.
- Surówka A., *Prawo dostępu do informacji publicznej w orzecznictwie sądów administracyjnych*, „Przegląd Prawa Konstytucyjnego” 2013, Nr 3.
- Suski P., *Stowarzyszenia i fundacje*, Warszawa 2011.

- Swora M., *Organizacje pozarządowe a samorząd terytorialny (wybrane zagadnienia)*, [w:] M. Stahl (red.), *Administracja i prawo administracyjne u progu trzeciego tysiąclecia*, Łódź 2000.
- Swora M., *Administracja publiczna i organizacje pozarządowe w demokratycznym państwie (dylematy badawcze)*, [w:] J. Filipek (red.), *Jednostka w demokratycznym państwie prawa*, Bielsko-Biała 2003.
- Szacki J., *Wstęp. Powrót społeczeństwa obywatelskiego*, [w:] J. Szacki (red.), *Ani książkę, ani kupiec: obywatel*, Kraków 1997.
- Szczepaniak J., *Trzeci sektor jako siła społeczna i ekonomiczna*, „Nierówności Społeczne a Wzrost Gospodarczy” 2004, z. 5.
- Szczerski K., *Partnerskie – obywatelskie. Problematyka relacji administracji publicznej z organizacjami obywatelskimi* [w:] J. Czaputowicz (red.), *Administracja publiczna. Wyzwania w dobie integracji europejskiej*, Warszawa 2008.
- Sześciło D., *Koprodukcja a ekonomia społeczna. Alternatywa rozłączna czy komplementarność?*, „Ekonomia Społeczna” 2015, nr 1.
- Szewc T., *Administracja wobec rozwoju e-usług*, „Przegląd Prawa Publicznego” 2012, Nr 7-8.
- Szopa B., *Ekonomia społeczna z perspektywy ekonomii tradycyjnej*, „Ekonomia Społeczna. Kwartalnik” 2007, nr 1/1.
- Sztafrowski E., *Podręcznik Prawa Kanonicznego*, t. 2, 4, Warszawa 1986.
- Szustakiewicz P., *Dostęp do informacji na podstawie przepisów ustawy o dostępie do informacji publicznej*, [w:] G. Rydlewski, P. Szustakiewicz, K. Golat (red.), *Udzielanie informacji publicznej przez administrację publiczną (teoria i praktyka)*, Warszawa 2012.
- Ślusarczyk M., *Prawo do nauki a nierówności edukacyjne*, [w:] J. Filipek (red.), *Jednostka w demokratycznym państwie prawa*, Bielsko-Biała 2003.
- Śnieżek R., *Społeczeństwo obywatelskie w teorii krytycznej Jürgena Habermasa*, [w:] W. Bokajło, K. Dziubka (red.), *Społeczeństwo obywatelskie*, Wrocław 2001.
- Śpiewak P., *Obietnice demokracji*, Warszawa 2004.
- Taras W., *Prawny obowiązek informowania obywateli przez organy administracji państwowej*, „Państwo i Prawo” 1986, z. 1.
- Taylor Ch., *Kiedy mówimy: społeczeństwo obywatelskie*, [w:] K. Michalski (red.), *Europa i społeczeństwo obywatelskie. Rozmowy w Castel Gandolfo*, Kraków 1994.
- Tocqueville de, A., *O demokracji w Ameryce*, t. 1-2, Kraków 1996.
- Toczycki W., *Ustrojowe podstawy działania organizacji pozarządowych*, wersja el.
- Tönnies F., *Wspólnota i stowarzyszenie. Rozprawa o komunizmie i socjalizmie jako empirycznych formach kultury*, Warszawa 2008.

- Walzer M., *Spór o społeczeństwo obywatelskie*, [w:] J. Szacki (red.), *Ani Książę, ani kupiec. Obywatel. Idea społeczeństwa obywatelskiego w myśli współczesnej*, Kraków 1997.
- Warzywoda-Kruszyńska W., Bunio B., *Partnerstwo społeczne na rzecz spójności lokalnej*, [w:] L. Gilejko, B. Błaszczyk (red.), *Partnerstwo społeczne na poziomie lokalnym i regionalnym, Rola organizacji pozarządowych*, Pułtusk 2009.
- Wawrzeńczyk M., *Projekt rozwoju placówki – zagadnienia wstępne*, <https://sip.lex.pl/#/publikacja/469830794/wawrzenczyk-monica-projekt-rozwoju-placowki-zagadnienia-wstepne?cm=URELATIONS> [dostęp: 20.05.2017].
- Wiewiórowski W.R., *Rewolucja 2010? Czy nowelizacja ustawy o informatyzacji może pchnąć polski e-government na nowe tory?*, „Czas Informacji” 2010, Nr 2.
- Wilkin J., *Czym jest gospodarka społeczna i jakie ma znaczenie we współczesnym społeczeństwie?* „Ekonomia Społeczna” 2002, nr 1.
- Wiśniewski B., *System bezpieczeństwa państwa. Konteksty Teoretyczne i praktyczne*, Szczytno 2013.
- Wiśniewski C., *Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych – wybrane problemy cywilnoprawne*, „Glosa” 1999, nr 4.
- Wiśniewski L., *Prawo a wolność człowieka – pojęcie i konstrukcja prawna*, [w:] L. Wiśniewski (red.), *Podstawowe prawa jednostki i ich sądowa ochrona*, Warszawa 1997.
- Wiśniewski L., *Wolność zrzeszania się obywateli według prawa o stowarzyszeniach z 1989 r.*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny” 1990, nr 1.
- Włodarczyk C., *Instytucje opieki zdrowotnej. Funkcje zadane a funkcje realizowane*, [w:] S. Golinowska (red.), *Zmiany i reformy w systemie zabezpieczenia społecznego w kierunku wzrostu indywidualnej odpowiedzialności*, Warszawa 1999.
- Wnuk-Lipiński E., *Socjologia życia publicznego*, Warszawa 2015.
- Wojciechowski E., *Sektor publiczny i prywatny. Różnice i podobieństwa*, „Biuletyn Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN” 2004, Nr 214.
- Wolff H.J., Bachoff O., Strober R., *Verwaltungsrecht I*, wyd. 10, München 1994.
- Woś T., Knysiak-Sudyka H., Romańska M., *Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Komentarz*, Warszawa 2016.
- Wójcik W., *Komentarz do kodeksu prawa kanonicznego*, t. 4, Lublin 1987.
- Wójtowicz K., *Komentarz do art. 9 Konstytucji RP*, [w:] M. Safjan, L. Bosek (red.), *Konstytucja RP. Tom I. Komentarz do art. 1-86*, Warszawa 2016.
- Współpraca administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi*, <http://www.mpips.gov.pl/program-wspolpracy-z-ngo/wspolpraca/> [dostęp: 20.05.2017].
- Wyrzykowski M. (red.), *Podstawy prawne funkcjonowania organizacji pozarządowych*, Warszawa 1999.

- Zacharko L., *Partycypacja obywatelska w samorządowych procesach decyzyjnych w modelu francuskim*, [w:] B. Dolnicki (red.) *Partycypacja społeczna w samorządzie terytorialnym*, Warszawa 2014.
- Zacharko L., *Prywatyzacja zadań publicznych gminy. Studium administracyjnoprawne*, Katowice 2000.
- Zacharko L., *Współpraca samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi*, [w:] S. Dolata (red.), *Funkcjonowanie samorządu terytorialnego – doświadczenia i perspektywy*, t. I, Opole 1998.
- Zacharko L. (red.), *Model ustroju samorządu gminnego w wybranych krajach europejskich. Prawo samorządu terytorialnego w toku przemian*, Warszawa 2013.
- Zacharko L., Zacharko A., *Model pomocy społecznej we Francji*, [w:] A. Ziółkowska, A. Gronkiewicz (red.), *Rodzina w prawie administracyjnym*, Katowice 2015.
- Zacharko L., Zacharko A., *Organizacje pozarządowe jako instytucjonalne formy nacisku na decydentów politycznych*, „Przegląd Prawa Publicznego” 2016, Nr 7/8.
- Zalipski S.P., *Są nowe akty wykonawcze do informatyzacji, czyli ePUAP-ką po łapkach*, „Czas Informacji” 2011, Nr 2.
- Załuska M., *Prawne i organizacyjne ramy działania organizacji pozarządowych*, [w:] red. M. Załuska, J. Boczoń (red.), *Organizacje pozarządowe w społeczeństwie obywatelskim*, Warszawa 1996.
- Zasady wynagradzania osób oraz finansowania urzędów i instytucji kościelnych w Archidiecezji Wrocławskiej*, [w:] Synod Archidiecezji Wrocławskiej 1985-1991, Wrocław 1995.
- Zbyrad T., *Samoorganizacja obywatelska jako sposób realizacji celów polityki społecznej*, [w:] E. Balawajder (red.), *Spółczesność obywatelska*, Lublin 2007.
- Zdanek M., *Szkoły i studia dominikanów krakowskich w średniowieczu*, Warszawa 2005.
- Ziemiński Z., *O aparaturze pojęciowej dotyczącej sytuacji prawnych*, „Państwo i Prawo” 1985, nr 3.
- Żołądowska M., *Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Praktyczny komentarz*, Warszawa 2011.

ISBN 978-83-65431-68-4 (druk)
ISBN 978-83-65431-69-1 (online)